

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023
History (Optional) Paper-XII

HISO26: Economic History of 19th Century India

Day and Date: Wednesday, 13/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 .....Introduced Rayatwari System in Maharashtra.
A) Elphinstone B) Lord Cornwallis C) Lord Curzon D) Lord Willam Bentik
- 2 In the Permanent settlement system the amount of agriculture recovery was..... percent
A) 20 to 30 B) 40 to 50 C) 10 to 11 D) 50 to 55
- 3 .....Introduced by Permanent settlement system.
A) Holt Mackenzie B) lord Carzon C) Lord Cornwallis D) Lord willyam
- 4 The duel system of revenue collection stoped by.....
A) Charls Grant B) Warren Hestings C) Lord Curzon D) Lord Willam
- 5 Permanent settlement system was introduce first time in ... Province.
A) Bengal B) Punjab C) Madras D) Bombay
- 6 The book "Bombay Deccan" was written by .....
A) Prof.Asin Gupta B) Dr. R.D.Chowksi C) D.D.Basu D) Dr. R.P.Tripathi
- 7 The British encouraged the farmars to produce crops ..... type of cottan.
A) Burbon B) Castal C) Sarki D) Blakat
- 8 First textile mill in India was established in.....
A) 1851 B) 1852 C) 1853 D) 1854
- 9 ..... Is known as the leader of Mill Workers.
A) N.M.Lokhande B) R.V.Prabhune C) C.V.Das D) M.N.Madhav
- 10 Aasam Tea company was formed in.....
A) 1833 B) 1834 C) 1835 D) 1836
- 11 The book "Wealth of Nation" was wrote by .....
A) Adam Smith B) Jhon lock C) Recorde D) D.D.Basu
- 12 Economist Friederich list was belongs to .....
A) Germany B) Russia C) Japan D) America
- 13 .....Was argued before the Welby Commission in 1895.
A) Justic Ranade B) Bernad Russel C) Dadabhai Navroji D) C.R.Das

14 Suez Canal opened for Trasportation in .....

A)1869 B)1879 C)1881 D)1887

15 .....Called embezzlement the 'Evil of all Evils'

A) Teerthankar Roy B) D.D.Basu C) Dadabhai Navroji D) R.P.Datta

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Cash Crop pattern during british era.

2 Lord Kornwallis

3 Jute Industry

4 Workers Movement In Bengal

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Ryotwari settlement system of Madras explain it

2 Write a brief account of britishers protectionalist tarrif policy.

3 Give brief account of What is Drain of Wealth?

4 Give brief information about British Overseas Trade.

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Give information about the Permenant settlement and its Merits and Demirits

2 Comment on the changing nature of indian trade in the 19th Century.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ..... यांनी महाराष्ट्रामध्ये रयतवारी पद्धती लागू केली.

अ) एल्फिन्स्टन ब) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस क) लॉर्ड कर्झन ड) लॉर्ड विल्यम बेंटिक

2 कायमधारा पद्धतीमध्ये शेतसारा वसुलीचे प्रमाण ..... टक्के होते.

अ) २० ते ३० ब) ४० ते ५० क) १० ते ११ ड) ५० ते ५५

3 ..... यांनी कायमधारा लागू केली.

अ) होल्ट मॅकेन्झी ब) लार्ड कर्झन क) लॉर्ड कार्नवालिस ड) लार्ड विल्यम

4 ..... यांनी महसूल गोळा करण्याची दुहेरी पद्धत बंद केली.

अ) चार्ल्स ग्रांट ब) वॉरेन हेस्टींग्ज क) लॉर्ड कर्झन ड) लॉर्ड विल्यम

5 कायमधारा पद्धत प्रथमतः..... प्रांतात लागू करण्यात आली.

अ) बंगाल ब) पंजाब क) मद्रास ड) मुंबई

6 'बॉम्बे डेक्कन' हा ग्रंथ .....यांनी लिहिला.

अ) प्रा.असीन गुप्ता ब) डॉ.आर.डी.चोक्शी क) डी.डी.बसू ड) आर.पी.त्रिपाठी

7 ब्रिटिशांनी शेतकऱ्यांना .....जातीच्या कापसाचे उत्पादन घेण्यासाठी प्रोत्साहन दिले.

अ) ब्युरबॉन ब) कॅसल क) सर्की ड) ब्लाकाट

- 8 भारतातील पहिली कापड गिरणी सन .....मध्ये स्थापन करण्यात आली.
अ) १८५१ ब) १८५२ क) १८५३ ड) १८५४
- 9 .....हे गिरणी कामगार संघटनेचे नेते म्हणून ओळखले जातात.
अ) एन.एम.लोखंडे ब) आर.वी.प्रभुणे क) सी.वी.दास ड) एम.एन.माधव
- 10 सन.....मध्ये आसाम टी कंपनीची स्थापना झाली.
अ) १८३३ ब) १८३४ क) १८३५ ड) १८३६
- 11 "द वेल्थ ऑफ नेशन" (The Wealth of Nation) हा ग्रंथ.....यांनी लिहिला.
अ) अँडम स्मिथ ब) जॉन लॉक क) रिकार्डो ड) डी.डी.बसू
- 12 अर्थतज्ञ फ्रेडरिक लिस्ट .....या देशाचे नागरीक होते.
अ) जर्मनी ब) रशिया क) जपान ड) अमेरिका
- 13 .....यांनी 1895 साली वेल्बी कमिशन समोर युक्तिवाद केला.
अ) न्यायमूर्ती रानडे ब) बर्नाड रसेल क) दादाभाई नवरोजी ड) सी.आर.दास
- 14 .सन .....साली सुएझ कालवा वाहतुकीसाठी खुला झाला.
अ) १८६९ ब) १८७९ क) १८८१ ड) १८८७
- 15 ... ..यांनी द्रव्यापहरणाला 'वाईटातले वाईट' असे म्हटले
अ) तीर्थकर रॉय ब) डी.डी. बसू क) दादाभाई नवरोजी ड) आर.पी. दत्त

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 ब्रिटीशकालीन पीक पद्धतीतील बदल.
- 2 लॉर्ड कॉर्नवालीस
- 3 ताग उद्योग
- 4 बंगालमधील कामगार चळवळ

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मद्रास प्रांतातील रयतवारी पद्धत स्पष्ट करा.
- 2 ब्रिटीशांच्या संरक्षक जकात धोरणाची थोडक्यात माहिती लिहा.
- 3 आर्थिक निःस्सारण म्हणजे काय? थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 4 ब्रिटीश समुद्रपार व्यापाराची थोडक्यात माहिती लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 कायमधारा महसूल पद्धतीची माहिती देऊन तिचे गुणदोष स्पष्ट करा.
- 2 19व्या शतकातील भारतीय व्यापाराच्या बदलत्या स्वरूपावर भाष्य करा.

*****

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023

History (Optional) Paper-XII

HISO26: Economic History of 19th Century India

Day and Date: Wednesday, 13/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ..... यांनी महाराष्ट्रामध्ये रयतवारी पद्धती लागू केली.
अ) एल्फिन्स्टन ब) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस क) लॉर्ड कर्झन ड) लॉर्ड विल्यम बेंटिक

Option 1

2 कायमधारा पद्धतीमध्ये शेतसारा वसुलीचे प्रमाण ..... टक्के होते.
अ) २० ते ३० ब) ४० ते ५० क) १० ते ११ ड) ५० ते ५५

Option 3

3 ..... यांनी कायमधारा लागू केली.
अ) होल्ट मॅकेन्झी ब) लार्ड कर्झन क) लॉर्ड कार्नवालिस ड) लार्ड विल्यम

Option 3

4 ..... यांनी महसूल गोळा करण्याची दुहेरी पद्धत बंद केली.
अ) चार्ल्स ग्रांट ब) वॉरेन हेस्टींग्ज क) लॉर्ड कर्झन ड) लॉर्ड विल्यम

Option 2

5 कायमधारा पद्धत प्रथमतः..... प्रांतात लागू करण्यात आली.
अ) बंगाल ब) पंजाब क) मद्रास ड) मुंबई

Option 1

6 'बॉम्बे डेक्कन' हा ग्रंथ .....यांनी लिहिला.
अ) प्रा.असीन गुप्ता ब) डॉ.आर.डी.चोक्शी क) डी.डी.बसू ड) आर.पी.त्रिपाठी

Option 2

7 ब्रिटिशांनी शेतकऱ्यांना .....जातीच्या कापसाचे उत्पादन घेण्यासाठी प्रोत्साहन दिले.
अ) ब्युरबॉन ब) कॅसल क) सर्की ड) ब्लाकाट

Option 1

8 भारतातील पहिली कापड गिरणी सन .....मध्ये स्थापन करण्यात आली.
अ) १८५१ ब) १८५२ क) १८५३ ड) १८५४

Option 4

9 .....हे गिरणी कामगार संघटनेचे नेते म्हणून ओळखले जातात.
अ) एन.एम.लोखंडे ब) आर.वी.प्रभुणे क) सी.वी.दास ड) एम.एन.माधव

Option 1

10 सन.....मध्ये आसाम टी कंपनीची स्थापना झाली.
अ) १८३३ ब) १८३४ क) १८३५ ड) १८३६

Option 2

11 "द वेल्थ ऑफ नेशन" (The Wealth of Nation) हा ग्रंथ.....यांनी लिहिला.
अ) अँडम स्मिथ ब) जॉन लॉक क) रिकार्डो ड) डी.डी.बसू

Option 1

12 अर्थतज्ञ फ्रेडरिक लिस्ट .....या देशाचे नागरीक होते.
अ) जर्मनी ब) रशिया क) जपान ड) अमेरिका

Option 1

13 .....यांनी 1895 साली वेल्बी कमिशन समोर युक्तिवाद केला.
अ) न्यायमूर्ती रानडे ब) बर्नाड रसेल क) दादाभाई नवरोजी ड) सी.आर.दास

Option 3

14 .सन .....साली सुएझ कालवा वाहतुकीसाठी खुला झाला.
अ) १८६९ ब) १८७९ क) १८८१ ड) १८८७

Option 1

- 15 ... ..यांनी द्रव्यापहरणाला 'वाईटातले वाईट' असे म्हटले
अ) तीर्थंकर रॉय ब)डी.डी. बसू क) दादाभाई नवरोजी ड) आर.पी. दत्त

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 ब्रिटीशकालीन पीक पद्धतीतील बदल.

Ans:

- 2 लॉर्ड कॉर्नवालीस

Ans:

- 3 ताग उद्योग

Ans:

- 4 बंगालमधील कामगार चळवळ

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मद्रास प्रांतातील रयतवारी पद्धत स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 ब्रिटीशांच्या संरक्षक जकात धोरणाची थोडक्यात माहिती लिहा.

Ans:

- 3 आर्थिक निःस्सारण म्हणजे काय? थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

- 4 ब्रिटीश समुद्रपार व्यापाराची थोडक्यात माहिती लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 कायमधारा महसूल पद्धतीची माहिती देऊन तिचे गुणदोष स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 19व्या शतकातील भारतीय व्यापाराच्या बदलत्या स्वरूपावर भाष्य करा.

Ans:

*****